

**การศึกษาวิธีการพัฒนาด้านกระบวนการวิจัยเพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัล
วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม
ภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557**

**A Study of Teachers' Self-development on Research Process towards
Getting Best Practice Award in Leading Mainstreaming Schools,
Lower Northern Region, Year 2014**

พิมพ์พิน คุชช่วง^{1*} และปนิชกา จีรพรชัย²

Pimpan Kudchuang^{1*}, and Panichaka Jeerapornchai²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาด้านกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557 กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับรางวัลชนะเลิศลำดับที่ 1 วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัย ของแต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 7 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเป้าหมายมีวิธีการพัฒนาด้านกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยด้วยกระบวนการวิจัย 9 ขั้นตอน โดยให้ความสำคัญในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นอันดับแรก รองลงมา คือ ด้านการเลือกปัญหาการวิจัย ด้านการหาแนวทางแก้ปัญหา ด้านการออกแบบการวิจัย ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ด้านการตั้งสมมติฐาน ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ด้านการสรุปผลการวิจัย และด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย ตามลำดับ

คำสำคัญ : การพัฒนาด้านกระบวนการวิจัย โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ

Abstract

The purpose of this research was to study of teachers' self-development on research process towards getting best practice award in leading mainstreaming schools in the lower northern region in 2014. The participants included 7 successful teachers from the leading mainstreaming schools who won best practice award on research in the region. Data were collected using a structured interview and analyzed utilizing the content analysis method.

¹ สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

² คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

* Corresponding author; email: pimpan4686@hotmail.com

The results revealed that the teachers employed 9 steps of the research process to develop their research skills towards getting the best practice award. The most frequent employed step was doing research and literature review, identifying and selecting the most recurrent problems, finding solutions by studying individual education programs and assessment at the end of the school year, designing research by studying documents about the population of the target group and collecting information, collecting data, setting hypothesis, utilizing suitable statistics for data analysis, concluding research results, and publishing findings, respectively.

keywords : Self-development, Research process, Leading mainstreaming schools, Best practice

บทนำ

การจัดการความรู้เป็นเรื่องสำคัญที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ และประยุกต์ใช้ความรู้ รวมทั้งแปลงความรู้ของคนไปเป็นความรู้ขององค์กร การจะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ นั้นจะต้องมีทักษะใน 5 ด้าน ประกอบด้วย การแก้ปัญหาอย่างเป็นระบบ การทดลองศึกษาหาแนวทางใหม่ๆ การเรียนรู้จากประสบการณ์ในอดีต การเรียนรู้จากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศของคนอื่นและการถ่ายทอดความรู้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพทั่วทั้งองค์กร วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะเป็น 1 ใน 5 ของทักษะในองค์กรแห่งการเรียนรู้ (บุญดี บุญญากิจ และคณะ, 2547: 26 อ้างถึงใน ยืนยง ราชวงษ์, 2557) สอดคล้องกับ ไกรเดช ไกรสกุล (2552: 65) ที่กล่าวว่า วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ คือ วิธีปฏิบัติที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จ หรือเป็นการปฏิบัติที่ทำให้องค์กรก้าวสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งวิธีปฏิบัตินั้นรวมถึง ความรู้ เทคนิค วิธีการ ที่พัฒนาปรับปรุงมาจากการได้ปฏิบัติงานจริงด้วยตนเอง อีกทั้งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554: 9) ระบุว่าวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ ถือว่าเป็นการยกระดับการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในโรงเรียนที่ถือเป็นหัวใจของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งเป็นการกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาวิชาชีพและการขับเคลื่อนงานการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่องให้มีคุณภาพ มีคุณค่าทางวิชาการ และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนร่วมและเรียนรวม และได้มอบหมายให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ดำเนินงานตามโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนร่วมและเรียนรวมในกิจกรรมที่ 2 ด้านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาที่สนับสนุนส่งเสริม พัฒนาผู้บริหารโรงเรียน หรือครูผู้สอนที่มีผลงานด้านการจัดการศึกษาสำหรับเด็กพิการเรียนร่วมและเรียนรวมได้กำหนดวิธีปฏิบัติงานที่เป็นเลิศไว้ 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านกระบวนการบริหารจัดการเรียนร่วม 2) ด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนนักเรียนพิการเรียนร่วม 3) ด้านสื่อ นวัตกรรมจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนพิการเรียนร่วม 4) ด้านการวิจัยและพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับนักเรียนพิการเรียนร่วม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2558)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 มาตรา 24 (5) ระบุว่า ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆ และมาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553: 9-10) ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559 ยุทธศาสตร์ที่ 3 ระบุว่า ส่งเสริม สนับสนุนให้นักเรียน นักศึกษา ครู ศึกษานิเทศก์ในสถาบันการศึกษาดำเนินการวิจัยและพัฒนาสร้างองค์ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรม ส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีนวัตกรรม (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2555: 22-23)

เนื่องจากการทำวิจัยจะเป็นส่วนที่ช่วยให้ครูแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและพัฒนากิจการการศึกษาในโรงเรียนเป็นอย่างมาก (สุวิทย์ สุทลาลา, 2552: 25) สอดคล้องกับ วิวัฒน์ กระทุ (2558) ได้กล่าวว่า วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยมีคนทำน้อยมาก ไม่ค่อยมีใครทำ ต้องหาคนที่ส่งด้านวิจัยเกือบทุกปี จึงควรมีวิธีการบางอย่าง กระตุ้นให้ครูในโรงเรียนทั้งโรงเรียนแกนนำ โรงเรียนต้นแบบเรียนร่วม โรงเรียนเรียนร่วม ให้มีความสำคัญและสนใจในการทำวิจัย เพราะไม่ใช่แค่เพียงการส่งผลงานเท่านั้นแต่เป็นการแก้ไขปัญหาที่พบเกี่ยวกับการจัดการศึกษาพิเศษด้วย

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครู ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557 จำนวน 9 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาตนเองในด้านการเลือกปัญหาการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาตนเองในด้านการตั้งสมมุติฐานการวิจัย ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาตนเองในด้านการหาแนวทางแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาตนเองในด้านการออกแบบการวิจัย ขั้นตอนที่ 6 การพัฒนาตนเองในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 7 การพัฒนาตนเองในด้านการวิเคราะห์ข้อมูลขั้นตอนที่ 8 การพัฒนาตนเองในด้านการสรุปผลการวิจัย และขั้นตอนที่ 9 การพัฒนาตนเองในด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย เพื่อนำไปสู่ความรู้พื้นฐานด้านการกระบวนการวิจัย ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้และเป็นการพัฒนาตนเองในวิชาชีพที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มาตรา 30 ที่ระบุว่าให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557

ขอบเขตการวิจัย

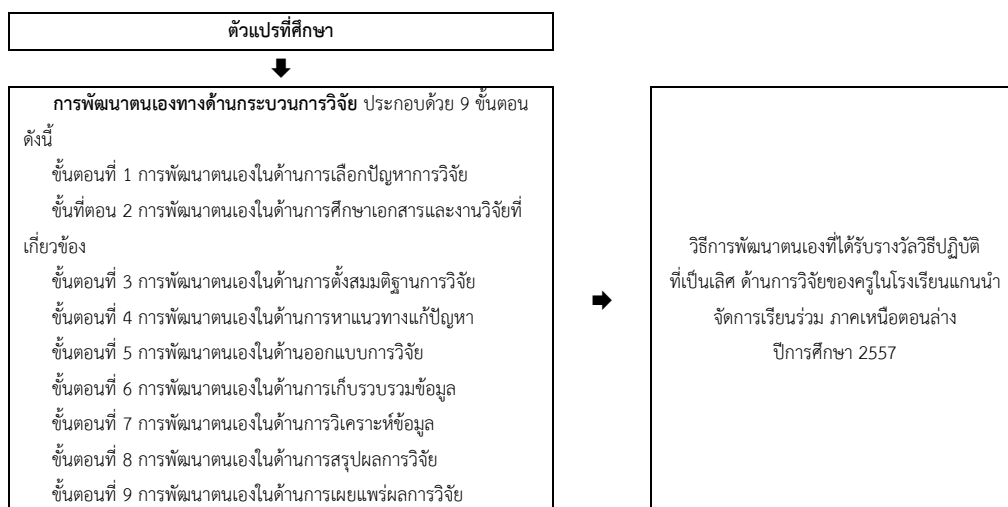
ขอบเขตด้านเนื้อหา เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครู ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาตนเองในด้านการเลือกปัญหาการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาตนเองในด้านการตั้งสมมุติฐานการวิจัย ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาตนเองในด้านการหาแนวทางแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาตนเองในด้านการออกแบบการวิจัย ขั้นตอนที่ 6 การพัฒนาตนเองในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 7 การพัฒนาตนเองในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนที่ 8 การพัฒนาตนเองในด้านการสรุปผลการวิจัย ขั้นตอนที่ 9 การพัฒนาตนเองในด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย

กลุ่มเป้าหมาย คือ ครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับรางวัลชนะเลิศลำดับที่ 1 วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัย ของแต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนล่างจำนวน 7 ราย

ตัวแปรที่ศึกษา คือ การพัฒนาตนเองทางด้านกระบวนการวิจัย ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาตนเองในด้านการเลือกปัญหาการวิจัย ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาตนเองในด้านการตั้งสมมุติฐานการวิจัย ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาตนเองในด้านการหาแนวทางแก้ปัญหา ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาตนเองในด้านการออกแบบการวิจัย ขั้นตอนที่ 6 การพัฒนาตนเองในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ขั้นตอนที่ 7 การพัฒนาตนเองในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนที่ 8 การพัฒนาตนเองในด้านการสรุปผลการวิจัย ขั้นตอนที่ 9 การพัฒนาตนเองในด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ศึกษาวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครู ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครู ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ การพัฒนาตนเองในด้านการเลือกปัญหาการวิจัย การพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาตนเองในด้านการตั้งสมมติฐานการวิจัย การพัฒนาตนเองในด้านการหาแนวทางแก้ปัญหา การพัฒนาตนเองในด้านการออกแบบการวิจัย การพัฒนาตนเองในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การพัฒนาตนเองในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล การพัฒนาตนเองในด้านการสรุปผลการวิจัย การพัฒนาตนเองในด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่ได้รับรางวัลชนะเลิศลำดับที่ 1 วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของแต่ละจังหวัดในภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557 ตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดจำนวน 7 ราย ได้แก่

- 1) โรงเรียนอนุบาลหนองบัว ตำบลหนองกลับ อำเภอหนองบัว จังหวัดนครสวรรค์
- 2) โรงเรียนชุมแสงชนูทิศ ตำบลพิบูล อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์
- 3) โรงเรียนบ้านยางเมือง ตำบลทุ่งยางเมือง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดสุโขทัย
- 4) โรงเรียนบ้านช้างร้อง ตำบลชมพู อำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก
- 5) โรงเรียนอนุบาลท่าปลา (ชุมชนร่วมจิต) ตำบลร่วมจิต อำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์
- 6) โรงเรียนบ้านขุนนาถ ตำบลถาวรวัดนา อำเภอทรายทองวัฒนา จังหวัดกำแพงเพชร
- 7) โรงเรียนหนองโสนพิทยาคม ตำบลหนองโสน อำเภอนาทม จังหวัดพิจิตร

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจรายการประกอบด้วย ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มเป้าหมาย อายุ วุฒิทางการศึกษา ประสบการณ์การปฏิบัติงาน ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ตามเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัย โดยผู้วิจัยให้กลุ่มเป้าหมายแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนการวิจัยประกอบด้วย 9 ขั้นตอน จำนวน 7 ราย และให้ผู้สัมภาษณ์เรียงลำดับขั้นตอนที่ควรให้ความสำคัญจากขั้นตอนที่มากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้ 1) ผู้วิจัยศึกษาหลักเกณฑ์การสร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง และเนื้อหาจากหนังสือ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนการวิจัย 2) ดำเนินการสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับครูโรงเรียนบ้านชาติตระการ อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ที่ได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ปีการศึกษา 2555 ที่มีลักษณะคล้ายกับกลุ่มเป้าหมายที่จะศึกษาครั้งนี้ แล้วได้แนวทางมาใช้ในการตั้งข้อคำถาม 3) กำหนดขอบเขตเนื้อหา เกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนการวิจัยประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้ การพัฒนาตนเองในด้านการเลือกปัญหาการวิจัย การพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาตนเองในด้านการตั้งสมมติฐานการวิจัย การพัฒนาตนเองในด้านการหาแนวทางแก้ปัญหา การพัฒนาตนเองในด้านการออกแบบการวิจัย การพัฒนาตนเองในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล การ

พัฒนาตนเองในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล การพัฒนาตนเองในด้านการสรุปผลการวิจัย การพัฒนาตนเองในด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย 4) ร่างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างให้มีความครอบคลุมเนื้อหาที่กำหนดเกี่ยวกับวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนกรวิจัย 5) นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมเนื้อหา 6) ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างตามที่คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ได้ให้ข้อเสนอแนะ 7) นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว และผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและความเหมาะสมในการใช้ภาษา 8) นำเครื่องมือวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับตัวแปรที่ศึกษา 9) นำแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มาปรับปรุงแก้ไขความชัดเจนของข้อความแล้วนำเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อขอความเห็นชอบก่อนนำไปใช้ในการเก็บข้อมูล

การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้ง 2 ตอน เริ่มตั้งแต่วันที่ 29 ธันวาคม 2558 ถึง 3 เมษายน 2559 ดังนี้ 1) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการทำวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ถึงครูที่ได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล 2) ผู้วิจัยนำหนังสือของความอนุเคราะห์ไปติดต่อขออนุญาตครูที่ได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557 เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และมีการประสานไปถึงกลุ่มเป้าหมายทั้ง 7 ราย ทางโทรศัพท์อีกครั้งเพื่อกำหนดวัน เวลา และแจ้งประเด็นคำถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล 3) ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายด้วยตนเองได้ครบถ้วนทุกคนตามกำหนด โดยดำเนินการบันทึกเสียงและจดบันทึกการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นบทสนทนาได้ตอบระหว่างผู้วิจัยกับผู้ให้ข้อมูลที่เก็บในรูปเอกสาร และเทปบันทึกเสียงมาวิเคราะห์ข้อมูล (Content Analysis) จากนั้นจัดหมวดหมู่ข้อความ ตีความพรรณนาและนำมาสร้างข้อสรุปเบื้องต้นเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ของกลุ่มข้อมูลต่างๆ และคัดแยกข้อมูลที่ไม่ต้องการออกไป จากนั้นนำข้อมูลที่ได้มาเรียงสรุป โดยใช้วิธีการของความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผล การใช้วิธีการสังเคราะห์ตีความ โดยใช้พื้นฐานจากข้อมูลเอกสาร ที่ผู้วิจัยได้ทำการเรียบเรียงไว้ในเบื้องต้น และนำเสนอผลการวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลตามจุดประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าในลักษณะของการเขียนบรรยายเชิงพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนกรวิจัย เพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครู ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557 ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมาย

ตาราง 2 ความถี่และร้อยละของข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมาย

สถานภาพ		จำนวนผู้ตอบ แบบสอบถาม (N=7)	ค่าร้อยละ (Percentang)
1. อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี		
	30-39 ปี	2	28.57
	40-49 ปี	2	28.57
	50 ปี ขึ้นไป	3	42.86
รวม		7	100.00
2. วุฒิทางการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี		
	ปริญญาตรี		
	ป.บัณฑิต	1	14.29
	ปริญญาโท	6	85.71
รวม		7	100.00
3. ประสบการณ์ในการทำงาน	ต่ำกว่า 7 ปี		
	7-12 ปี	1	14.29
	13-18 ปี	2	28.57
	19-24 ปี	2	28.57
	25-30 ปี	2	28.57
	31 ปี ขึ้นไป		
รวม		7	100.00

จากตาราง 2 พบว่า ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมาย ส่วนใหญ่ มีอายุ 50 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 42.86 รองลงมา คือ อายุ 30-39 ปี และ 40-49 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.57 ด้านวุฒิทางการศึกษาส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมา คือ ป.บัณฑิต คิดเป็นร้อยละ 14.29 ด้านประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่อายุ 13-18 ปี 19-24 ปี และ 25-30 ปีซึ่งมีจำนวนเท่ากัน คือร้อยละ 28.57 รองลงมา คือ อายุ 7-12 ปี คิดเป็นร้อยละ 14.29

ตอนที่ 2 ผลของการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557 ประกอบด้วย 9 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การพัฒนาตนเองในด้านการเลือกปัญหาการวิจัย ประกอบด้วย 1) สังเกตและบันทึกปัญหาที่พบจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วเลือกปัญหาที่มีความรุนแรง จำเป็น เร่งด่วน ในการแก้ปัญหา 2) ศึกษาปัญหาจากรายงานพัฒนาการของนักเรียนจากแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลของนักเรียน 3) คัดกรองนักเรียนที่มีแนวโน้มมีปัญหา แล้วมากำหนดปัญหาในการวิจัย 4) สนทนากับผู้ปกครองนักเรียนถึงความต้องการในการช่วยเหลือแก้ปัญหาของนักเรียน 5) พยายามทำเรื่องที่เป็นปัญหานอกเหนือจากเรื่องที่เคยทำมาแล้ว

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย

1) ศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น เอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ วารสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะทำการวิจัย รวมทั้งข่าวสารที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันหลายๆ เล่ม 2) สืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากอินเทอร์เน็ต 3) ปรึกษา จากผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้รู้ ผู้ที่มีประสบการณ์ในด้านที่เกี่ยวกับการวิจัยที่จะทำ เช่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ ศึกษานิตยสารที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำวิจัย 4) อ่านวิเคราะห์ สังเคราะห์ เอกสาร ตำรา หรืองานวิจัยที่ได้ค้นคว้ามาอย่างละเอียดแล้วจดบันทึกสาระที่ได้จากการอ่านที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำวิจัย และเรียบเรียงผลการประมวลเอกสารแล้วจัดลำดับความสำคัญเนื้อหาสาระที่นำมาใช้ในการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนที่ 3 การพัฒนาตนเองในด้านการตั้งสมมติฐานการวิจัย ประกอบด้วย 1) ศึกษาผลการวิจัย

ของผู้อื่น หรือตัวอย่างงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเรื่องที่จะทำวิจัย 2) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการตั้งสมมติฐาน เช่น การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ศึกษาว่ามีเกณฑ์ในการกำหนดอย่าง มีค่าเกณฑ์ประสิทธิภาพเท่าไร เป็นต้น หลังจากนั้นไปดูตัวอย่างงานวิจัยว่าตั้งสมมติฐานของประสิทธิภาพไว้เท่าไร 3) สอบถามจากผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการตั้งสมมติฐาน 4) ศึกษาวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดขึ้นในงานวิจัยของตนเอง 5) ศึกษาจากปัญหางานวิจัยที่ได้กำหนดขึ้นในงานวิจัยของตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 การพัฒนาตนเองในด้านการหาแนวทางแก้ปัญหา ประกอบด้วย 1) ศึกษาการจัดทำ

แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แล้วดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เพื่อดำเนินการแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียนตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล เมื่อสิ้นปีการศึกษา 2) เข้ารับการอบรมในด้านการจัดทำสื่อ นวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้ พัฒนาการอ่าน การเขียนของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 3) ดูชิ้นงานของผู้อื่นที่มีประสบการณ์มากกว่า หรือผู้ที่เริ่มต้นปฏิบัติงานการศึกษาพิเศษ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ทำให้ได้แนวทางใหม่เพิ่มเติมในการแก้ปัญหา 4) เลือกใช้วิธีการแก้ปัญหามากมาย เช่น บัตรคำ แผ่นชาร์ต การอ่านสะกดคำ แบบฝึกหัด 5) ศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมจากเอกสาร ตำรา บทความ หรือผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหา จัดทำสื่อ นวัตกรรมที่จะใช้ในการแก้ปัญหา แล้วนำมาประยุกต์ มาลองปรับใช้ให้เข้ากับปัญหา

ขั้นตอนที่ 5 การพัฒนาตนเองในด้านออกแบบการวิจัย ประกอบด้วย 1) ศึกษาเอกสารในเรื่อง

ลักษณะของประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะของตัวแปร การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ แปรผล และสรุปผล จากหนังสือ ตำรา ของนักวิชาการ 2) ปรึกษาผู้เชี่ยวชาญในการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง การกำหนดตัวแปรต้น ตัวแปรตาม การสร้างเครื่องมือให้เหมาะสมกับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ 3) นำแบบการวิจัยที่ได้ดำเนินการให้ผู้เชี่ยวชาญ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการวิจัยตรวจสอบความเหมาะสมของแบบการวิจัย 4) ศึกษาวิธีการออกแบบการวิจัยจากตัวอย่างงานวิจัยหลายๆ เล่ม ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับงานวิจัยที่จะปฏิบัติ 5) ศึกษาหาข้อมูลในการออกแบบการวิจัยจากอินเทอร์เน็ต 6) นำความรู้ที่ได้จากการเรียนในระดับปริญญาโทมาปรับใช้กับงานวิจัยที่จะปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 6 การพัฒนาตนเองในด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) ศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการและเทคนิคการสร้างเครื่องมือจากตำราและเอกสารในการสร้างเครื่องมือ 2) สืบค้นตัวอย่างงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายกัน เพื่อศึกษาและเป็นตัวอย่างในการสร้างเครื่องมือในงานวิจัย 3) นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ เช่น อาจารย์ในมหาวิทยาลัย ศึกษาวิเคราะห์ทางทฤษฎีพิเศษ ศึกษาวิเคราะห์ด้าน วัตถุประสงค์ ประเมินผล ครูผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพิเศษตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือว่ามีความเที่ยงตรง หรือมีความน่าเชื่อถือเพียงใด พิจารณาความถูกต้องเหมาะสมของเนื้อหา แล้วทำการปรับปรุงและแก้ไขข้อบกพร่องให้สมบูรณ์มากขึ้น 4) กำหนดช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล เช่น เก็บข้อมูลก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน 5) เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย โดยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่แท้จริง 6) กำหนดขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลอย่างชัดเจน เป็นระบบในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเครื่องมือให้เหมาะสมด้วยวิธีการอย่างหลากหลาย เช่น การสังเกต การทดสอบ การสนทนาซักถาม เช่น แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน แบบทดสอบวัดทักษะการอ่าน สะกดคำ มาตราตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา แบบฝึกเสริมทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ ทักษะการจำแนกประเภท แผนการสอนแบบดีไอ แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการสอนแบบสหวิธี บัตรภาพกับตัวเลข กระป๋องภาพตัวเลข 1-5 ตารางนับเลข บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน เรื่องมาตราตัวสะกดพระราชสำหรับนักเรียนที่บกพร่องทางการเรียนรู้ 7) ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่จะนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายจากหนังสือ เอกสาร ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำวิจัย 8) พิจารณาจากความคุ้มค่าทั้งเวลา และค่าใช้จ่าย มีคุณภาพ ใช้แล้วเกิดประโยชน์สูงสุด 9) เตรียมวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้พร้อม และถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถนำไปใช้ได้ 10) พิจารณาจากความเหมาะสมกับกระบวนการและวิธีวิจัยในการวิจัย

ขั้นตอนที่ 7 การพัฒนาตนเองในด้านการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย 1) นำความรู้ในเรื่องการเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เรียนจากระดับปริญญาโทมาประยุกต์ใช้ 2) สอบถามผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถทางด้านการวิจัยในการใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล เช่น ศึกษาวิเคราะห์ที่เชี่ยวชาญด้านวัดและ ประเมินผล 3) เข้ารับการอบรมในเรื่องของการทำวิจัยบ่อยๆ เพราะจะได้รับความรู้ในเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล 4) ประสานงานกับเพื่อนร่วมงานที่เคยผ่านการทำวิจัยมาแล้ว ให้ช่วยแนะนำในการวิเคราะห์ข้อมูล เช่น แนะนำการใช้โปรแกรม SPSS ในการวิเคราะห์ข้อมูล 5) ศึกษาจากหนังสือเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย เพื่อศึกษาวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 6) หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความถูกต้องของผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 8 การพัฒนาตนเองในด้านการสรุปผลการวิจัย ประกอบด้วย 1) ศึกษาจากตัวอย่างงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน เพื่อศึกษาแนวทางในการสรุปผลการวิจัย 2) สอบถามจากผู้ที่มีประสบการณ์ ผู้รู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่เราจะทำวิจัย เช่น ศึกษาวิเคราะห์ อาจารย์ในมหาวิทยาลัยต่างๆ เพื่อเป็นความรู้ และแนวทางในการสรุปผล 3) นำผลจากการสรุปผลการวิจัยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาอีกครั้ง เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 9 การพัฒนาตนเองในด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย ประกอบด้วย 1) ติดต่อประสานงานไปถึงผู้อำนวยการโรงเรียนจัดการเรียนร่วมในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายเพื่อขอประชาสัมพันธ์เผยแพร่เอกสารผลการวิจัย แบบฝึกทักษะ สื่อ นวัตกรรมที่ใช้ในงานวิจัยที่ประสบความสำเร็จในการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนาผู้เรียนให้มีพัฒนาการที่ดีขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนานักเรียนในโรงเรียนกลุ่มเครือข่าย 2) ประสานงานกับครูผู้สอนวิชาคอมพิวเตอร์ในโรงเรียน เพื่อเผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านทางเว็บไซต์ของโรงเรียน หรือเว็บไซต์ทางการศึกษา 3) ศึกษาวิธีการ รูปแบบ การนำเสนอผลงานบนเวทีการนำเสนอผลงานทางวิชาการ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต หรือเข้าร่วมรับชมการนำเสนอผลงานทางวิชาการในหน่วยงานต่างๆ ที่ได้จัดขึ้น เพื่อเตรียมตนเองให้พร้อม และเป็นแนวทางในการนำเสนองานวิจัย 4) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาในการเผยแพร่ผลงานวิจัยผ่านทางเว็บไซต์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สรุปได้ว่าจากขั้นตอนของวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านกระบวนการวิจัยทั้ง 9 ขั้นตอน พบว่าขั้นตอนสำคัญที่ผู้ได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557 ให้ความสำคัญโดยเรียงตามลำดับความสำคัญได้ ดังนี้

1. ด้านการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น เอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ วารสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะทำการศึกษา รวมทั้งข่าวสารที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันหลายๆ เล่ม
2. ด้านการเลือกปัญหาการวิจัย โดยการสังเกตและบันทึกปัญหาที่พบจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วเลือกปัญหาที่มีความรุนแรง จำเป็นเร่งด่วนในการแก้ปัญหา
3. ด้านการหาแนวทางแก้ปัญหา โดยศึกษาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล แล้วดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเมื่อสิ้นปีการศึกษา
4. ด้านการออกแบบการวิจัย โดยศึกษาเอกสารในเรื่องลักษณะของประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะของตัวแปร การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ แปรผล และสรุปผล
5. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการและเทคนิคการสร้างเครื่องมือจากตำราและเอกสาร
6. ด้านการตั้งสมมติฐาน โดยศึกษาตัวอย่างงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเรื่องที่จะทำวิจัย
7. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำความรู้ในเรื่องการเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาต่อมาประยุกต์ใช้
8. ด้านการสรุปผลการวิจัย โดยศึกษาจากตัวอย่างงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องที่จะทำการวิจัย
9. ด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย โดยติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่ผลการวิจัยทั้งผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย ครูคอมพิวเตอร์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สรุปและอภิปรายผล

ผลจากการวิจัยการศึกษาวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนการวิจัย เพื่อนำไปสู่การได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัยของครู ในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ภาคเหนือตอนล่าง ปีการศึกษา 2557 พบว่า จากขั้นตอนของวิธีการพัฒนาตนเองทางด้านการกระบวนการวิจัยทั้ง 9 ขั้นตอน เรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้

1. การพัฒนาตนเองในด้านการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษาจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น เอกสาร ตำรา หนังสือ บทความ วารสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหัวข้อที่จะทำการวิจัย รวมทั้งข่าวสารที่เกิดขึ้นในสังคมปัจจุบันหลายๆ เล่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เป็นการรวบรวมประมวลผลข้อมูลที่เป็นเนื้อหาสาระในการทำวิจัย แล้วนำเนื้อหาที่ได้จากการประมวลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาวิเคราะห์ และสังเคราะห์เป็นแนวทางของผู้วิจัย สอดคล้องกับ ไพศาล วรคำ (2556: 49) กล่าวว่า การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้กำหนดกรอบการวิจัย คำถามการวิจัย ตัวแปร สมมติฐานการวิจัย ตลอดจนแนวทางการดำเนินการวิจัย และอภิปรายผลได้อย่างสมเหตุสมผล การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอาจทำก่อนหรือหลังการกำหนดประเด็นหรือวัตถุประสงค์ของการวิจัยก็ได้ เช่น การศึกษาค้นคว้า รวบรวม ประมวล และสังเคราะห์ผลงานทางวิชาการ ผลงานวิจัย บทความ เอกสารทางวิชาการและตำราที่เกี่ยวข้องกับเรื่องหรือประเด็นที่ทำการวิจัย เพื่อนำหลักฐานต่างๆ ที่สืบค้นได้นั้นมาประมวลให้เห็นการสังมองค์ความรู้อย่างต่อเนื่อง ดังเช่น ณรงค์ จารุปรกรณ์ (2546) ได้ทำวิจัยเรื่อง การพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่าการพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้ดำเนินการหลายวิธีโดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) การศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมโดยการศึกษา เอกสาร ตำรา คู่มือปฏิบัติงาน เข้าร่วมประชุมทางวิชาการ 2) การพัฒนาทักษะตนเองด้านเทคนิค โดยกำหนดวิสัยทัศน์ ระดมความคิดเห็นของครู อาจารย์ และจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ 3) การพัฒนาทักษะของตนเองด้านมนุษย โดยประสานความร่วมมือกับชุมชน บุคลากรตามความรู้ความสามารถ 4) การพัฒนาทักษะของตนเองด้านความคิดรวบยอด โดยเปิดโอกาสให้ครู อาจารย์ มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ วิเคราะห์งาน วางแผนการปฏิบัติงานสอดคล้องกับภารกิจได้อย่างเหมาะสม

2. ด้านการเลือกปัญหาการวิจัย โดยการสังเกตและบันทึกปัญหาที่พบจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแล้วเลือกปัญหาที่มีความรุนแรง จำเป็นเร่งด่วนในการแก้ปัญหา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเลือกปัญหาในการวิจัยเป็นจุดเริ่มต้นของการกำหนดแนวทางในการวิจัยว่าต้องการทำวิจัยเรื่องใด ต้องการแก้ปัญหาอะไร นำไปสู่การวางแผนในการแก้ไขปัญหานั้นให้ประสบความสำเร็จ สอดคล้องกับแนวคิดของ สมคิด พรหมจักษ์ (2545: 3) กล่าวว่า ปัญหาการวิจัย เป็นข้อสงสัยที่เกิดขึ้นจากความอยากรู้อยากเห็นในข้อเท็จจริงหรือข้อสงสัยที่เป็นจุดเริ่มต้นที่ก่อให้เกิดการศึกษา ค้นคว้า เพื่อให้ได้ความรู้ความจริงที่ จะหาคำตอบหรือแก้ปัญหาให้ถูกต้อง อีกทั้งสมชาย วรภิเษมสกุล (2554: 47) ได้กล่าวว่า ปัญหาการวิจัย คือ ประเด็นที่ก่อให้เกิดความสงสัย มีความต้องการที่จะหาคำตอบ และได้พิจารณาว่ามีแนวทางในการแสวงหาคำตอบที่เป็นระบบและมีขั้นตอนที่ชัดเจน ซึ่งปัญหาการวิจัยจะมีจำนวนมากอันเนื่องจาก 1) ตัวแปรจำนวนมากและเปลี่ยนแปลงตามเวลา/สถานที่อยู่

เสมอๆ 2) การแสวงหาคำตอบของการวิจัยยังไม่ครบถ้วน สมบูรณ์ และ มีการเปลี่ยนแปลงแนวคิด หลักการและทฤษฎีที่จะต้องได้รับการตรวจสอบ พิสูจน์ความถูกต้องด้วยวิธีการที่เป็นระบบและชัดเจน

3. ด้านการหาแนวทางแก้ปัญหา โดยศึกษาการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแล้วดำเนินการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และประเมินผลตามแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเมื่อสิ้นปีการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการหาแนวทางในการปัญหาเป็นการดำเนินการเพื่อจัดหาวิธีสำหรับการนำมาช่วยแก้ปัญหาของนักเรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย อย่างเหมาะสมทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการแก้ปัญหาที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับ ยุดา รักไทย และธนิกานต์ มาฆะศิรินันท์ (2548: 9-11) กล่าวว่า การแก้ปัญหา คือ การทำให้เกิดสภาพการณ์ที่เราคาดหวัง มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) เข้าใจสถานการณ์ 2) กำหนดปัญหาให้ถูกต้องชัดเจน 3) วิเคราะห์หาสาเหตุสำคัญ ด้วยเทคนิคและวิธีการต่างๆ 4) หาวิธีแก้ที่เป็นไปได้ 5) เลือกวิธีแก้ที่ดีที่สุด 6) วางแผนการปฏิบัติ 7) ติดตามและประเมินผล ซึ่งตรงกับ จอร์น และสคิลลิง (Jones และ Schilling อ้างถึงใน ทองทิพภา วิริยะพันธุ์, 2553: 510-512) ได้กล่าวถึงวิธีการแก้ปัญหา 6 ขั้นตอน ที่เหมาะสมกับปัญหาธรรมดาทั่วไป โดยมุ่งเน้นที่การกระทำเพื่อให้บรรลุผลที่รวดเร็ว ดังนี้ 1) ระบุปัญหา 2) วิเคราะห์ปัญหา 3) สร้างทางเลือกที่เป็นไปได้ในการแก้ปัญหา 4) เลือกทางเลือกและวางแผนการแก้ปัญหา 5) ดำเนินการแก้ไขปัญหา 6) ประเมินผลการแก้ไขปัญหา

4. ด้านการออกแบบการวิจัย โดยศึกษาเอกสารในเรื่องลักษณะของประชากร การเลือกกลุ่มตัวอย่าง ลักษณะของตัวแปร การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิเคราะห์ แปรผล และสรุปผล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การออกแบบการวิจัย เป็นการวางแผนการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ และใช้ระเบียบวิธีการวิจัยอย่างเหมาะสม เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการวิจัยที่ถูกต้อง แม่นยำ ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย อีกทั้งเพื่อควบคุมตัวแปรเกิน หรือตัวแปรแทรกซ้อนที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ ณรงค์ โพธิ์พิกุลนันท์ (2556: 106) กล่าวว่า การออกแบบการวิจัยเป็นการวางแผนดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ และใช้ระเบียบวิธีการวิจัยให้เหมาะสมดังเช่น ไพศาล วรคำ (2556: 115) กล่าวถึงการออกแบบการวิจัยเป็นการวางแผนหรือกลยุทธ์ในการดำเนินการวิจัยอย่างเป็นระบบ ละเอียตรอบคอบ พิถีพิถัน ตลอดจนควบคุมรายละเอียดใดๆ ที่อาจเกิดขึ้นหรือเป็นอุปสรรคต่อความสำเร็จของการวิจัย ทั้งนี้เพื่อให้ได้มาซึ่งผลการวิจัยที่ถูกต้องตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย การออกแบบแผนการวิจัยนั้นจะมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันไปตามประเภทของการวิจัย แต่หลักการใหญ่ๆ ที่สำคัญยังคงเหมือนกัน

5. ด้านการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยศึกษาทฤษฎี แนวคิด หลักการและเทคนิคการสร้างเครื่องมือจากตำราและเอกสาร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นกระบวนการที่ทำให้ได้ข้อมูลเพื่อนำมาตอบปัญหาในการวิจัยได้อย่างถูกต้อง ตรงประเด็น โดยใช้เทคนิคและวิธีการต่างๆ ในการรวบรวมข้อมูล สอดคล้องกับแนวคิดของ ไพศาล วรคำ (2556: 213) กล่าวว่า การเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นกระบวนการที่ทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับปัญหาที่ทำการวิจัย เพื่อให้มีหลักฐานในการตอบคำถามวิจัยได้อย่างถูกต้องและตรงประเด็นซึ่งตรงกับ อรุณี อ่อนสวัสดิ์ (2551: 139) กล่าวว่า การเก็บรวบรวมข้อมูล คือกระบวนการที่ทำให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาตอบคำถามวิจัยได้อย่างตรงประเด็นและมีความถูกต้อง ข้อมูลที่รวบรวม ได้แก่ ข้อเท็จจริงทั้งสิ้นทั้งปวง ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลเชิงปริมาณหรือเชิงคุณลักษณะ

6. ด้านการตั้งสมมติฐาน โดยศึกษาตัวอย่างงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับเรื่องที่จะทำวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สมมติฐานในการวิจัย เป็นข้อความหรือคำตอบสรุปผลการวิจัยที่ผู้วิจัยคาดการณ์หรือคาดเดาไว้ล่วงหน้า ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขึ้นโดยใช้หลักเหตุผลที่น่าจะเป็นให้มากที่สุด อาจจะอาศัยหลักฐานความรู้เดิมที่มีมาก่อนหรือรากฐานของทฤษฎี ผลการศึกษาค้นคว้าหรือผลการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญชม ศรีสะอาด (2556: 31) กล่าวว่าสมมติฐานในการวิจัย คือ คำตอบสรุปของผลวิจัยที่ผู้วิจัยคาดการณ์หรือพยากรณ์ไว้ล่วงหน้า ก่อนการเก็บรวบรวมข้อมูล คำตอบดังกล่าวได้มาจากการไตร่ตรองโดยใช้หลักเหตุผลที่น่าจะเป็นให้มากที่สุด โดยมีรากฐานของทฤษฎี ผลการศึกษาค้นคว้าหรือผลการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวกับเรื่องนั้น ผู้วิจัยมั่นใจว่าผลการวิจัยน่าจะตรงกับสมมติฐานที่ได้รับไว้ สมมติฐานที่ตั้งไว้นี้อาจถูกต้องตามหลักฐานที่ปรากฏจากการวิจัยหรืออาจไม่ถูกต้องก็ได้ ดังที่ ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์ (2556: 144) กล่าวถึงสมมติฐานการวิจัย คือ ข้อเสนอที่เป็นข้อสมมติที่ผู้วิจัยคาดคะเนหรือคาดเดาเอาไว้ล่วงหน้า สมมติฐานจึงเปรียบเสมือนคำตอบที่คาดคะเนไว้ล่วงหน้า สมมติฐานการวิจัยนี้จะมีความสัมพันธ์กับปัญหาวิจัย ปัญหาวิจัยเปรียบเสมือนคำถามที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น

7. ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำความรู้ในเรื่องการเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาต่อมาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการหาคำตอบ ที่จะนำไปสู่การตอบคำถามของวัตถุประสงค์ของการวิจัยสอดคล้องกับ อดิศักดิ์ นัยวัฒน์ (2556: 37) พบว่าการวิเคราะห์ข้อมูลและการตรวจสอบความถูกต้องที่เชื่อถือได้ เป็นขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล เชิงปริมาณ และคุณภาพ ที่รวบรวมได้ให้เป็นไปตามเหตุผลที่ได้รับไว้ในตอนเริ่มต้นของการทำวิจัย ซึ่งตรงกับแนวคิดของ วาโร เฟิงส์วีสต์ (2551: 274) กล่าวว่า การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นการจัดระเบียบ แยกแยะส่วนต่างๆ ของข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ หรือตามสมมติฐานของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ โดยปกติในการเก็บรวบรวมข้อมูลนั้น ข้อมูลที่ได้จะกระจัดกระจายทำให้ยากแก่การเข้าใจ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงต้องอาศัยความรู้และหลักการทางสถิติมาวางแผนจัดระบบระเบียบของข้อมูลเสียใหม่ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะใหญ่ๆ คือ 1) การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ หรือการวิจัยเชิงประวัติศาสตร์ จะใช้วิธีการวิพากษ์ วิจารณ์ เพื่อตีความหมายและสรุปผล 2) การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยเชิงบรรยายหรือการวิจัยเชิงทดลอง จะใช้วิธีการทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

8. ด้านการสรุปผลการวิจัย โดยศึกษาจากตัวอย่างงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องที่จะทำการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ การสรุปผลการวิจัย เป็นการระบุคำตอบปัญหาของการวิจัย หรือสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ภายในขอบเขตของข้อมูลของการวิจัย เป็นไปตามผลการวิเคราะห์ข้อมูล และมีการเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลการวิจัยไปใช้และการทำวิจัยต่อไป สอดคล้องกับ บุญชม ศรีสะอาด (2556: 206) กล่าวถึงการสรุปผลการวิจัย คือ การกล่าวถึงปัญหา วิธีการศึกษา ผลการศึกษา โดยใช้ข้อความที่กระชับ กิณความโดยไม่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่เกี่ยวข้องอื่นๆ โดยสรุปผลการศึกษาภายในขอบเขต และระดับของการอ้างอิงเหตุผล ตามข้อมูลและผลการวิเคราะห์ สรุปผลการศึกษาได้อย่างเหมาะสม ไม่มีความลำเอียงหรืออคติส่วนตัวเจือปน ผู้วิจัยคนอื่นสามารถเข้าใจ ศึกษาเพื่อตรวจสอบต่อไปได้ และตรงกับ วาโร เฟิงส์วีสต์ (2551: 449) ซึ่งกล่าวถึงการสรุปผลการวิจัยว่า

การสรุปผลการวิจัยต้องตอบปัญหาการวิจัย หรือวัตถุประสงค์ของการวิจัยหรือสมมติฐานการวิจัย รวมทั้งเป็นไปตามการวิเคราะห์ข้อมูล และต้องเขียนในลักษณะเป็นการยอมรับ หรือปฏิเสธสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

9. ด้านการเผยแพร่ผลการวิจัย โดยติดต่อประสานงานกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการเผยแพร่ผลการวิจัย ทั้งผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนเครือข่าย ครูคอมพิวเตอร์ และเจ้าหน้าที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการเผยแพร่การวิจัยเป็นการนำผลการวิจัยที่ได้ค้นพบไปเผยแพร่ต่อสาธารณชน เพื่อให้ผู้ที่พบปัญหาในลักษณะที่คล้ายคลึงกันได้นำไปปรับใช้ อาจมีรูปแบบในการเผยแพร่ที่หลากหลาย เช่น รูปแบบเอกสาร รูปแบบออนไลน์ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการช่วยเหลือและสนับสนุนในการเผยแพร่การวิจัยเพื่อให้เกิดความสะดวกรวดเร็วในการส่งข้อมูลยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ จิตราภา กุณทลบุตร (2550: 309) กล่าวว่า ปัจจุบันการเผยแพร่ผลงานวิจัยมีหลายรูปแบบ 1) เผยแพร่ในรูปแบบเอกสาร เช่น รายงานวิจัยเต็มรูป บทความในวารสารวิจัย เป็นต้น 2) เผยแพร่ทางวาจา เช่น การนำเสนอผลในการประชุมสัมมนา ประชุมวิชาการ ประชุมระดับชาติ ประชุมนานาชาติ 3) เผยแพร่โปสเตอร์ในการจัดงานนิทรรศการ หรือการประชุมสัมมนาต่างๆ 4) เผยแพร่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทั้งสื่อออนไลน์ อินเทอร์เน็ต ซีดีรอม เป็นต้น ซึ่งตรงกับ วาโร เฟิงส์วีสต์ (2551: 456-457) กล่าวว่า เมื่อดำเนินการวิจัยเสร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยควรเผยแพร่ผลงานวิจัย ทั้งนี้เนื่องจากจะเป็นประโยชน์กับบุคคล หรือหน่วยงานอื่นในการที่จะนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ต่อไป การเผยแพร่ผลงานวิจัยสามารถกระทำได้ 3 รูปแบบคือ การจัดทำรายงานการวิจัย การนำเสนอผลงานวิจัยในที่ประชุมสัมมนา และการนำเสนอผ่านสื่อต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ควรศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยที่จะทำ จากหนังสือ ตำรา บทความ ตัวอย่างงานวิจัยที่มีลักษณะคล้ายกับเรื่องที่จะทำ ทั้งจากห้องสมุดในมหาวิทยาลัยต่างๆ หรือสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต
2. ควรมีการจัดอบรมในการทำวิจัยให้กับครูในโรงเรียน เพื่อพัฒนาให้มีประสบการณ์ด้านการทำวิจัย

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัญหา และอุปสรรคที่ส่งผลต่อการทำวิจัยของครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่ได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัย
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินการวิจัยตามกรอบการประเมินวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัย ให้ประสบความสำเร็จ ของครูในโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ที่ได้รับรางวัลวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศด้านการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- ไกรเดช ไกรสกุล. (2552). *การจัดการความรู้สู่วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศระบบความร่วมมือของชุมชนกับโรงเรียน*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนรินทร์, ฉะเชิงเทรา.
- จิตราภา กุณทลบุตร. (2550). *การวิจัยสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.

ณรงค์ จารุปกรณ์. (2546). *การพัฒนาตนเองของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร*.

(วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, กรุงเทพมหานคร.

ณรงค์ โพธิ์พุกษานันท์. (2556). *ระเบียบวิธีวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ: เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

ทองทิพา วิริยะพันธุ์. (2553). *การบริหารทีมงานและการแก้ปัญหา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ: สหธรรมมิก.

บุญชม ศรีสะอาด. (2556). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

ไพศาล วรคำ. (2556). *การวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). มหาสารคาม : ตักสิลาการพิมพ์.

ยุดา รักไทย และธนิกันต์ มาฆะศิรินันท์. (2548). *เทคนิคการแก้ปัญหาและตัดสินใจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : เอ็กซ์เปอร์เน็ท.

ยีนยง ราชวงษ์. (2557). *วิธีปฏิบัติที่ดี/เป็นเลิศ (Best Practices)*. จาก <http://www.srb1.go.th> เข้าถึงวันที่ 25 เมษายน 2559.

วิวัฒน์ กระทุ. (10 พฤศจิกายน 2558). *ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ*. [สัมภาษณ์].

วาโร เฟิงส์วีสต์. (2551). *วิธีวิทยาการวิจัย*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2555). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559)*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไข (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และแก้ไข (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553*. ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 116/ตอนที่ 34ก/หน้า 1/19 สิงหาคม 2542.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวปฏิบัติที่ยอดเยี่ยกระดับประเทศ Best of the Best Practices*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

_____. (2558). *คำสั่งที่ ศธ 04007/ว 3670 เรื่องการจัดสรรงบประมาณโครงการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาเรียนร่วมและเรียนรวม ปีงบประมาณ 2559*. [เอกสารอัดสำเนา].

สมคิด พรหมจ้อย. (2545). *การเขียนโครงการวิจัย : หลักการและแนวปฏิบัติ*. นนทบุรี: จตุพร ดีไซน์.

สมชาย วรภิเษมสกุล. (2554). *ระเบียบวิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). อุตรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรธานี.

สุวิทย์ สุทาลา. (2552). *การบริหารงานวิชาการโรงเรียนการศึกษาพิเศษ ภาคเหนือตอนบน สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ กระทรวงศึกษาธิการ*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย, เชียงราย.

องอาจ นัยพัฒน์. (2556). *การวิจัยแบบผสมผสานวิธีการ : มโนทัศน์พื้นฐานและวิธีดำเนินงานเพื่อการวิจัยทางการศึกษาพิเศษและสาขาอื่นๆ*. *วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ*, 2(1), 29-41.

อรุณี อ่อนสวัสดิ์. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). พิษณุโลก: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.